

A Felföldekről.

A magyar Felföld népének az a része, a mely északra és északnyugatra Árva, Liptó, Turóc és Trencsénmegye legfelsőbb vidékeit lakja, most nyomorral és éhínséggel küzd.

A Felföld népe pedig megelegetett, ha van munkája s mindennapi száraz kenyere megkeresheti. Megelegetett, ha abból még a koldusnak is adhat.

Az ismeretes drótos tót Trencsénmegye felső részéből árasztja el portékáival a konyhákat, egy-egy repedt fazékon vagy lábason mutatva be ügyes kezelését a különböző fajtájú drótoknak.

Az üveges tót mind liptómezei. Ezek Galicián át keresztül-kasúl járnak Oroszországot, Ázsia egy részét. Új év után elindulva csak úgy karácsony táján vetődnek haza.

A vászonkereskedők, az úgynevezett sáfrányosok hazája Árvamegye. Ezek az Alföldön végig, le, Erdélyen keresztül, Oláhországba és Moldvába is elkalandoznak, hol egy, hol két fogatú gyékényes vagy lepedős szekerekkel.

A tutajosokkal a felső Vágtól kezdve lefelé a Vág völgyön Komáromig, onnan a Dunán egész Belgrádig, sűrűn találkozunk.

Kora tavasztól késő ősziig kinn van az erdőn nagyszámú családjával együtt, döntögeti a szálas fenyőt, talpnak, deszkának való fát.

Az erdők vízmosása az ő csatornájuk, abba taszítják a ledöntött fát, s az áldott hegyi víz leviszi nekik a völgybe, ott azután talpba verik, deszkát fűrészelnék belőle, zsinidelynek faragják, s a Vágra hengerítik.

Ha készen áll a talp az indulásra, megrakva erősen deszkával avagy zsinidelyvel, imádkoznak szeliden, aztán viszik őket a Vág puha hulláma lefelé.

Mennyi küzdés, mennyi gát ellenzi útjokat és mennyi félelem kíséri őket. Fenn a Vág sebes folyású, rohamos, tele zátonnyal és vízesésekkel. Erről ügyesen leesni, fára, ruhára vigyázni nagy éberséget és gondot kíván. Alább már csendesebb is, mélyebb is a víz folyása, vízesésre, zátonyra már itt nem akadnak. Valóságos öröm

volna itt utazni, ha molnárok nem volnának a világon.

Megfeszíti a szegény tót minden erejét s úgy lapátol, úgy kormányoz, hogy a malmot minél messzebb kikerülje. Persze, nem lenne jó egyikre nézve sem, ha neki vinné a víz a malomnak.

Fél a molnároktól nagyon, de még jobban a komáromi vontatóktól. Inkább zátonyra kormányozza a talpat, sem hogy a vontatókötélhez még csak közel is kerüljön. Mert azok, ha csak lehet, megteszik, hogy lesodorják őket erővel a vontató-kötélre.

Kitér nekik, a legalázatosabban meg is süvegei, csak hogy baj ne legyen.

Sok küzdelem után kikötnek végül is a Duna partján. Rév-Komárom mellett szakad bele a Vág. Hogy csillog a sok világos sárga deszka, talp a szőke víz színén. Ott pihennek meg először. Legtöbbje ott is adja el az áruját s boldog örömmel siet haza övéihez.

A kőmivéseket kiváltképpen Liptómege négy községében találjuk: Szent-Péter, Wroicsó, Ovvaló és Kokaván, hol majdnem minden gazda egyúttal kőmives is. Mig télen marha-kereskedéssel, vagy az erdőkből fa-tarolással foglalkoznak, tavasz kezdetén elszállingóznak a szomszéd és távolabbi megyékbe, sőt Budapestre is munkát keresni, hol mint munkás felügyelők, palérok vagy kőmiveslegények találnak foglalkozást, s csak késő ősszel térnek vissza földecskéjükön a gazdasági munkát végezni. Rendes viszonyok között keresnek annyit mégis, hogy meg tudnak küzdeni a nyomorral, s megelegetettek, mert kevéssel beérik, s mert azt a hazát, a mely munkát adott nekik, szeretik.

Legnagyobb része azonban a Felföld lakóinak az, mely ipart nem űzhet, mesterséget nem tanult. Arra van utalva, hogy szülőföldjének hegyes-völgyes vidékét, mostoha éghajlat alatt, terméketlen szántóját művelje, melynek gyümölcse a legnagyobb fáradságot sem jutalmazza annyira, hogy abból az öt-hat munkás tagból álló családot eltarthassa, s legalább az éhínségtől megmentse. De a családjáért való küzdelem erőt nyújt neki a munka-keresésben. A munkát inkább ott keresi, a hol a dol-

gozó kéz hiánya nagy, s a hol a vándorlók állandó munkát találhatnak. Legnagyobb mértékben találják ezt a főváros építkezéseinél, a hova csupán Liptóme gyéből 25—30,000 munkás jön. Árva-, Turócz-, Trencsén- és Liptóme gyéből, a legszegényebb néposztályból legalább 80—

patakjaival, mesés szépségű tavaival s sutogó fenyőerdőivel, a Táttra fenséges völgyei mennyi nyomort, mennyi szenvedést rejtenek el, ki tudná azt megmondani? Senki, hiszen a nép hallgat, tűri nyomorát, dolgozik tovább, tűri ama szent földért, mit hazájának nevez. De midőn most az éhség

100,000 napszamos foglalkozik Budapesten az építkezéseknél, vasutaknál, a gőzhajókánál, a gyárakban, s mindenütt ott, hol munkás kézre szükség van.

Oh, az a tündériesen szép Felföld, felhőkig nyúló sziklabérczeivel, zuhogó hegyi

fájdalmában feljajdul a szegény nép, ezt mindenkinek meg kell hallania, kinek ereiben magyar vér, szívében a felebaráti érzés buzog, s tegye meg a szeretet kötelességét mindenki.